

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Per confusionem, num. 11.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

solutat expensas, si bona fide proces-
fisti; nam si mala, nihil tibi debebi-
tur.

F. §. cum in tuo. Instit. de rerum di-
vis.

Idem dicitur in plantis, Domino nimi-
rum soli eas g. cedere, compensatis tibi
expensis, si bona fide plantasti: nam si
mala, nihil merito habebis.

g. §. si Tiro. Instit. de rerum divi-
sion. lege Castrop. de Iust. in genere d.
unica p. 20.

Per Confusionem.

11. Tunc res tua & mea dicuntur
confundi, quando non potest ex ipsis
jam confusis assignari illa pars, quæ
non sit mea, & non tua. Misces v. g.
vinum tuum cum vino meo, vel tu-
um lac cum meo lacte: assignarene
poteris hanc v. g. guttam esse tuam,
hanc esse meam? non ita. Pari modo,
si ex tuo vino & melle meo fiat
mulsum, si ex tuo ære & meo argento
vel auro fiat æs Corinthium, ex tuis &
meis medicamentis fiat emplastrum,
ex tuis & meis lanis, ex tuo & meo
serico intexatur vestis: tunc autem di-
cetur admisceri, quando potest assig-
nari, quæ pars sit mea, quæ tua, licet à
me dignosci facile nequeat, v. g. ex
frumento tuo admixto cum meo, po-
tes accipere hoc granum, v. g. de quo
verū est dicere, hoc fuit, seu est ex tuo
frumento, vel vere est ex meo, licet à
nobis propter admixtionem factam
non dignoscatur: non potes autem ac-
cipere unam guttam, v. g. in mulso, &
sic dicere, hæc gutta est solum mel, est
solum vinum, & consequenter, est so-

lum tuum &c. De admixtione mox;
hic enim de confusione loquendum est,
de qua sic distingue.

Vel confusio inducta fuit primo,
utroque Domino consentiente; vel
secundo, casu; vel tertio, altero solum
sic volente, nesciente vel nolente alte-
ro: si primo ac secundo modo h., to-
tum conflatum erit utriusque, quia
consensus reciprocus, vel casus ille id
videtur præstare, & ad Iudicem perti-
nebit, dividere pro rata partium. Si
tertio i modo, ad illum pertinet do-
minium, qui operam & majorem par-
tem materiæ apposuit, quibus tertium
illud corpus conflatum est: quare il-
lud mulsum, æs, emplastrum, vestis,
tui erit dominij, si tua opera tuaque
maiore parte materiæ illa sint facta,
cum obligatione tamen reddendi aesti-
mationem partis materiæ alienæ; ra-
tio est, quia accessorium sequitur prin-
cipale: principalior autem in his est
opera tua, & pars notabilis tuæ mate-
riæ, quæm sola pars materiæ alienæ
ergo &c.

h. Castrop. de Iust. in genere d. unica
p. 21. num. i Item ibid.

12. Dixi (notabilis) nam si v. g.
parvam mensuram mellis tui misceres
cum magno dolio alieni vini, vel pa-
rnum purpuræ tuæ cum multis alienis,
cum parum pro nihilo reputetur, nec
vinum esset l. thum, nec vestis, tunc
enim cum tua pars sit accessoria, illa
aliena principalior, alterius erit dolium
& vestis, cum obligatione reddendi ti-
bi aestimationem exiguae illius purpuræ
& mellis.

1. Eo modo, inquit Azor apud Di-
caft. lib. c. n. 185. quo nimis parva

X x

13. Non

aqua benedicta non reddit benedictam magnam aquæ quantitatem.

13. Non dissimili modo judicarem m de pretiosissima pictura , vel scriptura facta à te in vili tabula vel tela aliena ; tuum enim erit totum, cum obligatione reddendi pretium tabulæ vel telæ illius Domino. Quod si pictura esset vilior, quām tabula, certe tunc cederet, accessionis jure , Domino tabulæ , quo pacto conciliantur variæ n opiniones de simili pictura in aliena tabula variè sentientes. Vide infra §. 5 n. 6.

m Ut iudicat Castropal. de just. in genere disp. unica p. 21. n. 1. n Castrop. l. c. n. 3.

14. Quod si ejus sit generis rerum confusio , ut non possimus recurrere ad principalem , vel notabilem partem, ut si omnibus per pensis æquales essent , vel quasi æquales partes , usui erit regula, quæ mox dicetur nu-

20.

Ex his collige , quid dicendum in formatione speciei, ut loquuntur Iuristæ . Nam si v. g. ex viuis alienis exprimas mustum, sine dubio o hoc erit Domini vuarum : solum , si bona fide expressisti, dabuntur tibi expensæ; nam si mala, nihil : sicuti , in simili modo, dictum est n. 10.

o Castrop. l. c. n. 3.

Per Admixtionem.

15. Si tuum frumentum, ordeum, pecuniam, & vniuersaliter si quælibet alia mixtibilia tua, ut sunt pecora, gallinæ, boves, / quæ quando signata prijs characteribus non sunt, facile ad-

misercentur , ita ut discerni nequeant) cum meis misceam, in cuius erunt dominio ?

16. Dico, esse distinguendum modo, quo paulo ante distinximus ; vel enim admixtio facta est primò , ex vtriusque consensu ; vel secundo , casu & fortuito ; vel tertio, uno sic volente : si primo, & secundo modo, vtriusque erit cumulus, dividendus pro rata à Iudice, ea ratione , qua diximus n.

11. Si tertio modo, in quo maximè vigeat præsens difficultas , habe quatuor regulas p ; prima est :

quoties notabile quid alienum admisces tuis rebus,

in notabili item proportionaliter

quantitate sumptis , ita ut amplius

discerni ac separari non possint, (si

enim possint, non transferri dominium, certum sit, quia res, cum tunc re-

maneat distincta, & separabilis , sem-

per Dominii sui est , ut dixi num 9.)

five sit frumentum q , five pecunia,

five quodcumque aliud , & animum

habeas expressum non acquirendi

dominium illius cumuli , non erit

cumulus in tuo solo dominio , sed

vtriusque , & singulæ partes remane-

bunt in dominio singulorum : esto,

quia non dignoscuntur , quæ par-

tint tuæ, quæ alterius , indiges Iudice,

vel arbitro , ad dandum singulis ex eo

cumulo, quod singulis pro rata conve-

nit. Ratio autem , quod cumulus

dictus non fiat totus tui dominij, est,

quia dominium rei de novo non ac-

quiritur sine voluntate & acceptatio-

ne ; at nunc supponimus, te non habe-

re voluntatem acquirendi , ergo non

acquiris.

17. Regu-

